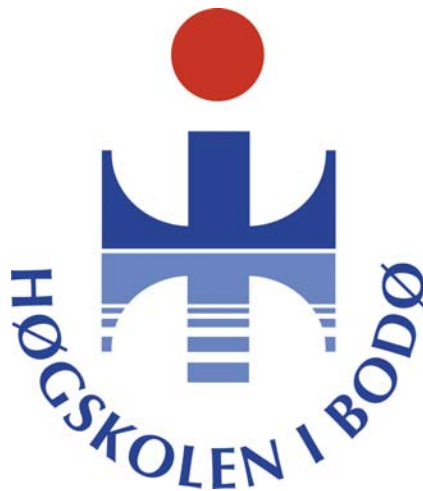

De kaller seg amerikanere.
De blir sett på som terrorister.
Amerikanske muslimer gruer seg til presidentvalget.

Semesteroppgave
ved Senter for journalistikk,
Høgskolen i Bodø, våren 2004
Emnekode JO102U 001

Catalina Musinoi

Kandidatnummer: 4

REPORTASJER

1. Muslimske valgpanikk i USA
2. Fanget av frihet
3. Mann(38) deportert. Kvinne (48) alvorlig sorgskadet.

MERKNAD: Har fått utsettelse på leveringen av bilder frem til onsdag 1.mai. Grunnet tekniske problemer. Alf Antonsen og Bengt Engan er kontaktpersoner.

BILDETEKSTER

Reportasje 1:

Reportasje 2:

Reportasje 3:

TENKT PUBLISERT

Reportasjene er skrevet for lesere fra 20 og opp. Reportasje nr. 1 har et aktualitetsmoment i seg (presidentvalget i november), som gjør at den kanskje kunne fått plass i en avis som Dagbladet eller Aftenposten, når som helst. De andre to er mer tidsløse og hører hjemme i avisenes helgestoff. VG, Dagbladet, Dagsavisen, Bergens Tidende. I og med at de er laget i utlandet kan de ikke bli trykket hvorsomhelst, i og med at mindre aviser har en annen profil og en annen lesergruppe. Reportasjene kan også høre hjemme i magasiner som Henne, Det Nye, KK. Jeg er ikke så kjent med mannebladene, men kan tenke meg at bladet Mann er litt mer åpent for denne type stoff enn VG. Muslimer er ikke det hotteste temaet for å si det sånn.

INNLEDNING

Fritt Ords stipend til høyskoler og universiteter. Man kan som student få penger til å jobbe med tema som interesserer en, over lengre tid. Alt det som en journalist vanligvis bare kan drømme om: tid og penger er ikke akkurat det mediebransjen er kjent for. Fritt Ord skulle altså betale meg for å gjøre akkurat det jeg ønsket, så lenge det var innenfor deres programområde.

For et år siden leste jeg boka ”Yo, Amen” skrevet av en svensk journalist. Den omhandler den ortodokse gruppen jøder som heter chassidere som bor i New York. Jeg ble veldig nysgjerrige på disse menneskene som fulgte en masse regler, og førte et liv som kan beskrives som sterkt rasjonert. Da jeg fikk høre om muligheten til å få penger fra Fritt Ord, tenkte jeg umiddelbart på å skrive om disse. Men jo mer jeg tenkte på disse sterkt religiøse menneskene, jo mer gikk det opp for meg at det aldri ville gå. Jeg var ung, ugift og er ikke- jiddish talende. Alt i alt måtte jeg legge fra meg ideen om å prøve å få chassiderne i tale.

Nest etter chassidere, var muslimer det som interesserte meg mest som tema. De fleste avisartikler i Norge som tar for seg innvandrere, er om muslimen Ali eller Mohammed som enten har stjålet en bil eller har holdt Carl I. Hagen våken om natta. Det er de slemme muslimene media profilerer. Og det er muslimene vi holder til ansvar når vi hører om æresdrap, tvangsgifte, konemishandling, ødelagte kvinnelige kjønnsorganer og lignende. Grunnen til dette er at det vites for lite om islam, og media er like kunnskapløse som alle andre. Man blander ofte muslimer sammen med arabere, og tror alle arabere er muslimer eller at alle muslimer er arabere. Det er for lite kunnskap om hva en muslimsk troende egentlig er pålagt av islam eller Qur’anen, og hva som har sneket seg inn med tradisjonen.

Hvorfor muslimer i New York og ikke i Oslo?

Jeg kunne telle på en hand hvor mange muslimer jeg totalt hadde snakket med før jeg begynte med denne oppgaven. Så hvorfor skulle jeg plutselig finne på å intervju mange muslimer i et helt fremmed land? Et rumensk ordtak går sånn: Hvorfor rydde i naboens bakgård når din egen stinker møkk. Det var litt sånn jeg så på min ”muslimer i new york etter 11.09” interesse.

Muslimene i Oslo har også opplevd tøffe tider etter 11.09. Moskeen på Grønland i Oslo har mer enn én gang blitt kontaktet av folk som etter 11.09 var frustrerte og ikke ønsket å høre den islamske bønnesang eller se muslimer i sitt nabolag. Det ville altså vært nok å ta tak i her i Norge. Så hvorfor New York?

11.09 skjedde mot hele verden, som mange politikere understreket. Det var ikke et angrep bare på USA, men på selve menneskeheten. MEN, det var New York som mistet sin store stolthet World Trade Center og tusener av menneskeliv. Det var New York som var i sorg, mens Norge bare satt foran fjernsynet. Det var i New York at folk ble redde fordi de trodde nye angrep skulle komme. Det var i New York at politiet kunne stoppe mørkhudete på gata og 'profile' dem for å se hva slags bakgrunn de hadde- kanskje de var muslime? Det var der muslimske kvinner tok av seg *hijaben* for ikke å bli gjenkjent som muslimske. Det var i New York at ambulanser ikke ville rykke ut til adresser hvor det bodde mennesker med arabiske navn, og det var der muslimske skolebarn måtte bli igjen hjemme fordi lærerne skjelte dem ut på skolen for å tilhøre en dårlig religion. Det kunne ha skjedd i Norge men det skjedde i New York.

PROBLEMSTILLING

Det var enkelt å finne ut hva jeg ville skrive om. Verre ble det å skjønne hva jeg faktisk skulle oppnå med det jeg skrev. Jeg tenkte lenge på arbeidstittelen "muslimer i new york etter 11.09" og ble derfor sittende fast i den tankegangen. Jeg kunne ikke forestille meg at arbeidstittelen var for vid. Derfor gjorde jeg ikke noe forsøk på å bearbeide denne arbeidstittelen, og det var også slik jeg presenterte ideen i min søknad til Fritt Ord.

Men så ble jeg bevilget penger, og med det en veileder. Maria Konow Lund var ikke like positiv til arbeidstittelen eller problemstillingen min som meg. Hun ble mildt sagt forvirret og ville at jeg skulle være mer presis og fokusere bedre. Så jeg startet en grundig research, eller den var så grundig at den bare gjorde meg mer forvirret. I mitt forsøk på å bli mer belest og dermed kanskje mer fokusert, endte jeg med å ikke se noen annen mulig problemstilling enn "muslimer i New York etter 11.09". Jeg trodde at bare med en slik arbeidstittel ville jeg klare å fange opp alle mulige perspektiver ved dette vanskelige temaet, og yte mest mulig rettferdighet til den komplekse gruppen muslimer. Maria ble ikke mer fornøyd. Ikke jeg heller. Langt inne i hodet mitt så jeg at hun hadde rett, men jeg klarte ikke å bli mer fokusert.

Etter mye om og men gikk jeg med på å gjøre som Maria sa. Bokstavelig talt sa, for jeg noterte ned hennes forslag til problemstilling, som var omtrent sånn: Jeg vil vise at muslimer er blitt behandlet dårlig og at de etter 11.09 har fått det vanskeligere. Jeg var enig i denne problemstillingen, fordi jeg visste at det var denne type folk jeg ønsket finne. Maria mente jeg burde bli ennå mer fokusert. At jeg burde bli ennå mer konkret.

Konkretisering skjer når allmenne og abstrakte forhold blir forenklet til å dreie seg om særegne forhold. Denne type medievri¹ var jeg redd for å bedrive. Jeg ønsket å skrive om temaet ”muslimer i new york etter 11.09” nettopp fordi jeg mente ingen av de artiklene jeg hadde lest hadde gjort dette på en tilfredsstillende måte. Jeg ønsket å fange hele kompleksiteten ved å være muslim etter 11.09.

Problemstilling etter ankomsten i New York

Etter å ha møtt en del folk, som jeg hadde avtalt å møte mens jeg fortsatt var i Norge, begynte saker og ting å skje i hodet mitt. Jeg hadde lyst å ommøblere, for å si det sånn. Jeg begynte å føle at jeg var rede til å ta en avgjørelse, og gjøre klart premisset for mine artikler.

1. Artiklene skulle vise at muslimer er blitt urettferdig behandlet.
2. Artiklene skulle vise at hele familier er blitt berørt, ikke bare den personen som opplevde noe negativt.
3. Artiklene skulle kunne knyttes til presidentvalget i november. Det er det muslimene i NYC bryr seg mest om nå for tiden.
4. Det skulle være fifty-fifty kvinner og menn i artiklene.
5. Leseren skulle sitte igjen med et ”Oi: jeg visste ikke det var sånn” - uttrykk etter å ha lest artiklene.

Etter å ha gjort dette klart for meg, begynte jeg å presentere oppgaven min annerledes til de jeg tok kontakt med. Jeg ville kanskje si: “I would like to talk to somebody that wants to get American citizenship in order to vote so he can get rid of Bush, because he has been negatively effected by his politics.” For eksempel.

¹ S.106, Journalistikk- Metode og fag, Trine Østlyngen og Turid Øvrebø, Gyldendal Norsk Forlag AS 2000

UTVIKLING AV METODE

I mitt arbeid med oppgaven, begynte jeg som en slags forsker. Jeg fant frem analyser, fakta, tall, statistikker. Jeg ville lære hvordan jeg skulle forholde meg til virkeligheten. Jeg ville vise virkeligheten i mitt arbeid, og jeg ville favne litt av hele virkeligheten. Veileder Maria Konow Lund gjorde meg oppmerksom på at jeg var på vei til å skrive en avhandling. Jeg måtte ha menneskelige historier. Jeg måtte finne de som kunne være et bilde på de statistikkene og de tallene som jeg hadde lest om. Jeg måtte jobbe annerledes og jeg måtte bruke den metoden som var riktig for å oppnå mitt mål.

Jeg visste at intervju som metode ville bli alfa og omega senere i arbeidet, men først måtte jeg finne frem til riktige folk å intervju. Min utfordring ble å utvikle en arbeidsmetode som rakst ville gi meg muligheten til å finne de jeg trengte å snakke med. Metoden ble at jeg leitet ut på nettet og fant frem til foreninger og organisasjoner som hadde den amerikanske- arabiske befolkningen som sitt hovedanliggende. Jeg kontaktet disse og fikk avtaler med folk jeg stolte på ville sette meg i kontakt med andre mer relevante kilder.

Lister

Jeg laget lister.

1. Liste over de nettstedene som ville være av hjelp for meg.
2. Liste over hvem jeg ville snakke med, og dem ringte jeg til og gjorde avtaler.
3. Liste over folk jeg kunne tenke meg ville være greie å ha i bakhånd i tilfelle de jeg faktisk snakket med ikke var 'riktige'.

Disse listene var veldig fine å ha. De brukte jeg som register under hele arbeidet, og de gjorde det enklere for meg å se hvem som gjorde hva og hvorfor jeg burde snakke med dem. Listene var på en måte mitt kildekart, og de var på denne måten nyttige for å se hvilke bånd de ulike organisasjonene kunne tenkes å ha, og hvilke maktpersoner som representerte disse. Da en journalist gjorde meg oppmerksom på at det Amerikansk- Arabiske Familiesenteret ville komme til bruke meg for å få omtale, kunne jeg derfor raskt gå til min liste og se om jeg hadde personer på listen som jobbet for dette senteret. Listene gjorde det også lett å finne ut hva jeg skulle spørre den enkelte om.

Hva er det den enkelte på listen kan gi meg av informasjon?- ble det neste å finne ut. Jeg visste at noen organisasjoner hadde ekspertise i å gi juridisk hjelp der hvor ene familiemedlemmet hadde blitt deportert, mens andre ga hjelp i form av engelskundervisning

og undervisning i amerikansk samfunnsfag. Listene hjalp meg altså til å definere hva jeg ønsket å finne ut med min oppgave.

KILDENE

Jeg fant frem til de folkene som kunne hjelpe meg i riktig retning, Jeg begynte med ekspertkilder som professorer i midtøsten politikk, statsvitere, folk i frivillige organisasjoner, folk i hjelpeorganisasjoner, og en journalist som hadde arabiske muslimer som spesialfelt. De ga meg nyttig informasjon om alt fra hvordan gå kledd når man trer inn i en moske, til hvor jeg skulle lete etter de menneskene jeg var ute etter. De hjalp meg med å forstå utviklingen etter 11.09 fram til i dag i amerikansk behandling av folk med muslimsk bakgrunn. Det er ikke én person jeg angreir på å ha snakket med eller føler jeg kastet bort tiden på. Alle var viktige og jeg kunne ha snakket med enda flere. Men jeg følte ettersom tiden gikk at det ikke trengtes flere av den typen kilder. Etter hvert trengte jeg de som satt i besittelse av førstehåndsinformasjon og som var førstehåndskilder.

Skriftlige

Web-sider

<http://www.masnet.org/>>

<http://www.adc.org/>>

<http://www.khilafah.com/home/>>

<http://faair.org>>

<http://www.isr.umich.edu/news/arab-amer/index.html>>

<http://www.closup.umich.edu/research/funded/mpp/daas.html>>

<http://www.saudi-american-forum.org/>>

<http://www.americanmuslimvoter.net/>

www.islamonline.com

<http://www.danielpipes.org/art/cat/13>

<http://www.islam.no/moskeer/moskeer.html>

http://www.islam.no/forum/forum_topics.asp?FID=9&PN=1

Muntlige

Yasmin Hamidi, 2129677707

Emira Habibi Browne, 7182638006

Sherien Sultan, 9174389300

Louis Abdelallatif Cristillo,
2128542703

Adem Carrol, 7186587028

Omar t. Mohammedi, 2127253846

Ali Syed, 8455966671

Zaehid Gheli, 7324079494

Ohmar Ahmad, 2128702002

Fatima Felicia Manocchio,
7182224986

AmandaTabakh, 7184397094

Saleh, 7186438000

Khadija Taouil, 718643800

Megha Bahree, 9173189830

Aisha Al-Adawiya, 2125768875

Ghazi Khankan, 2128702002

Muneer I. Mohammed, 7186438000

Mahfood Abderrahman, 7186438000

Abdullah Lerngarmate, 7186438000

Khalid Essay, 7186438000

Seham Mohammed, 7186438000

Sameha Almontaser, 7186438000

Fardos, 7184384277

BRUK AV METODE

Etter å ha snakket med 'the surface- sources' som jeg formulerte det på engelsk til en journalist jeg ble kjent med, fikk jeg tak i dem jeg egentlig ville snakke med, de som hadde opplevd det jeg ønsket å skrive om.

Neste steg ble da å intervju folk, og være med på ting som skjedde rundt dem. De jeg traff var som oftest veldig villige til å fortelle sin historie, og jeg lot dem tømme hjertet sitt til de følte de ikke hadde utelatt noe. Ifølge Hege Lamark er forutsetningene for et godt intervju følgende: Å gi oppmerksomhet, å skape trygghet og plassere lojaliteten hos leseren. Kort fortalt å høre godt etter og oppføre seg skikkelig. Jeg følte at å oppføre seg skikkelig var i mange tilfeller å la den andre tømme seg for minner. Dette var folk som i utgangspunktet ikke likte å ytre seg negativt, i mange tilfeller var det folk som flyttet fra land i krigssituasjoner. Når de først åpnet seg for meg og ville treffe meg, syntes jeg at jeg måtte vise dem mye respekt.

Men jeg styrte samtalen og rollene var hele tiden definert. Jeg var journalisten som skulle skrive en artikkel som eventuelt ville bli publisert i en norsk medie. Og det var hele tiden et mål til stede, vi skulle ikke kosesnakke om vær og vind. Det var konkrete historier som skulle frem.

BEHANDLING AV INFORMASJONEN

Jeg hadde med meg en taperekorder til USA. Og jeg fikk aldri bruk for den. Jeg grudde meg til å sette den frem og på den måten vanskeliggjøre flyten i intervjuene ytterligere. Men jeg hadde den som en slags back-up til situasjoner jeg mente definitivt ville kreve at samtalen måtte tas opp på bånd.

Jeg skrev 'alt' som ble sagt og som jeg var vitne til, ned i en bok jeg skaffet meg før avreise. Denne ble min journalist- blokk. Jeg noterte så godt jeg kunne, og navnene til folk lot jeg dem notere ned for meg. Muslimer har ikke de letteste navn å stave. Jeg daterte intervjuene og skrev stedet hvor intervjuene skjedde og hvem som hadde satt meg i kontakt med de respektive personer. Jeg skrev ned telefonnummer og e- mailadresse hvis vedkommende hadde det- og jeg noterte ned også ved hvilken stopp på undergrunnsbanen personen hadde sin adresse, i de tilfeller jeg hadde truffet vedkommende hjemme eller lignende. Å finne en undergrunnsstasjon i New York ble mye lettere enn å prøve å finne gateadresser.

Informasjonen jeg fikk gjennom historiene jeg ble fortalt kunne lede til andre mennesker med enda større problemer. Når jeg var med på engelsk undervisning som en gruppe muslimere gikk til, fikk jeg høre ting som bekreftet det jeg trodde: at folk hadde mistet jobben og at folk hadde opplevd å bli banket opp. Slik ble de enkelte historiene ikke bare gode historier i seg selv, men også en inngangsport til andre mennesker jeg kunne snakke med, og få enda bedre historier av.

PROBLEMER MED METODEN

Det finnes mange barrierer som gjør at intervju blir dårlige. Egne fordommer og forsvarsholdninger ble det første jeg måtte jobbe med hos meg selv.

Jeg var først og fremst en journalist på jakt etter gode historier, jeg måtte derfor forholde meg objektivt og profesjonelt til menneskene jeg møtte. Jeg skulle være høflig, men også nysgjerrig. Kritisk men vennlig. På den annen side ble jeg involvert i menneskene jeg møtte, enten jeg ville det eller ikke, på en personlig måte.

Et veldig godt eksempel:

Jeg sitter og intervjuer en jente som underviser på en muslimsk skole. Hun ønsker å svare meg korrekt på et spørsmål om islam og henter læreren i den islamske lære- en meget religiøs

mann. Jeg hører dem ha en diskusjon hvorpå han kommer bort, hilser ikke, og spør hvem jeg er. Jeg svarer, jeg merker han ikke liker meg, men er så høflig jeg kan. Så spør han hva slags tro jeg har. Jeg sier jeg er døpt som gresk ortodoks, og han utbryter :”å ja det er jo de som er så fanatiske!” På dette tidspunkt må jeg puste inn og telle til tre for ikke å starte en major discussion og ødelegge hele intervjuet mitt med jenta.

Slike episoder skjedde ofte. Jeg merket hvordan jeg gikk inn i forsvarsposisjon og til tider lot mine fordommer ta over. Objektivitet kunne lett skifte til sympati som lett kunne skifte til antipati. Dette skjedde kanskje fordi jeg ikke er ferdig utviklet som profesjonell journalist men lar mitt engasjement og sinnelag styre mer enn jeg kan la erfaringene styre. Man er uansett fartstid i journalistikken en støykilde og så lenge man er klar over sin tilstedeværelse i intervjusituasjoner, kan ikke ’støyet’ bli ødeleggende.

Et annet problem som jeg støtte på, var språket. Jeg er ikke verdens beste i engelsk, og mange av intervjuobjektene var heller ikke verdens beste i engelsk. På en måte var denne språkbarrieren både nyttig og vanskelig. Vanskelig, fordi jeg noen ganger måtte ha en tolk. Tolken ’barberte’ ofte utsagn til å bli tomme for sitt ladde meningsinnhold. Jeg mistenkte tolken også for å utelate viktige poenger og morsomme uttrykk som ville gitt historien en ny dimensjon, og samtidig gitt et godt bilde av hvem man egentlig har med å gjøre- hvem intervjuobjektet egentlig er. Det nyttige med denne språkbarrieren, er akkurat det samme. Jeg har lest litt arabisk og muslimsk litteratur oversatt til norsk og engelsk, og erfart at man uttrykker seg på en helt annen måte i den delen av verden. Fortelletradisjonen er mye mer avansert enn i Norge, og man bruker bilder veldig mye. Jeg er glad for at jeg i mange tilfeller ikke trengte å forholde meg til bilder og metaforer som det ville tatt mye tid å tolke. Det ville gjort kommunikasjonsprosessen mer komplisert. På den måten var det godt å ha en tolk.

ETISKE PROBLEMSTILLINGER

1. Ikke alt folk forteller er sant.
2. Det folk forteller kan bli fortalt av en grunn jeg ikke vet.
3. Når folk forteller noe, har den angrepne part rett til motsvar
4. Man skal beskytte folk mot seg selv, men hvordan vet man når det må gjøres i et land man ikke kjenner?

Dette er problemstillinger som har holdt meg litt lenger oppe om kveldene i New York.

1. Som journalist skal man sjekke sannhetsgestalten til informasjonen man får. Det kan gjøres på flere måter. Jeg brukte andre muntlige kilder og Internett til å sjekke påstander. Begge disse kildegruppene fører med seg nye problemstillinger. Ikke minst Internett med alt hva det inneholder av konstruert materiale. Men på Internett fant jeg rapporter som seriøse organisasjoner og institusjoner har lagt ut, og også artikler skrevet av New York Times. Men jeg har ikke tatt det som har stått der for kjempegod fisk heller, men det har fungert helt enkelt som en pekepinn på om jeg får høre sannhet eller rått løgn.

2. Så er det folks skjulte motiver. Man kan som journalist lett havne i interessekamper, og jeg ble gjort oppmerksom nettopp på en slik. Som nevnt tidligere var Amerikansk- Arabisk Familierådgivningssenter en slik kilde som ønsket mest mulig presseomtale. De får sin støtte av staten og de ønsker å få mer ved å profilere seg på best mulig måte og få mest mulig elever. Jeg måtte passe meg for ikke å bli brukt, og at det var jeg som skulle legge føringene for hvordan reportasjen skulle gjøres og hvem jeg skulle snakke med , ikke de.

3. Det ble mye verre å skulle gi den angrepne part muligheten til forsvar. Den angrepne part var jo ofte staten, FBI eller mennesker som det var vanskelig å komme i kontakt med. For eksempel chassideren som slo til Fatima/Felicia. Han hadde jeg hatt lyst å snakke med og møte, men det viste seg at han ikke var så lett å få tak i. Dessuten intervjuet jeg Fatima to dager før min avreise. Hadde jeg vært flinkere til å disponere tiden, hadde jeg kanskje gjort unna intervjuet tidligere i uka, og dermed fått tid til å finne jøden.

For ikke å snakke om staten eller FBI som 'den angrepne part'. Jeg så det nærmest som bortkastet tid å prøve å få kontakt med noen autoriteter eller lignende. Jeg var først og fremst ute etter å høre de muslimske stemmer, fordi de amerikanske autoriteter har jeg sett nok av i media. Men ved nærmere ettertanke kunne jeg ha bygd opp en veldig spennende reportasje hvis jeg hadde tatt med noen stemmer som representerer det som har motarbeidet muslimer de siste årene. Da kunne jeg for eksempel ha funnet en familie som skulle sjekke inn på flyplassen og måtte gjennomgå ydmykende behandling, eller noen som skulle ha med politiet å gjøre så kunne jeg være med å se med egne øyne hvordan folk med muslimske navn ikke får lik behandling som sine medamerikanere.

5. Beskytt kilden mot seg selv når det er nødvendig- punkt 3.9 i Vær Varsom plakaten. Reportasjene jeg har skrevet skal kanskje 'bare' publiseres i en norsk avis, langt borte fra

hverdagen til en muslim som bor i Brooklyn, kan man avfeie hele diskusjonen med. Men norske aviser og mange blad legger de fleste av sine artikler ut på nettet. Der vil man ved noen tastetrykk kunne finne Abderrahman og Fatima og noen kan bruke det de har fortalt meg mot dem.

Men de jeg snakket med var verken barn, eller i sjokk eller hadde sviktende dømmekraft. De var bitre på samfunnet, men dømmekraften hadde for lengst blitt utviklet i deres respektive hjemland hvor styreregimene var strenge og brutale. Jeg følte at de visste hva de gjorde.

HVA FANT JEG UT

Min første kilde, Yasmin Hamidi, gjorde meg klar over at Bush fikk mye støtte av den amerikanske muslimske gruppen, ved forrige presidentvalg. Det fikk meg til å ville finne mer ut av hvor de samme muslimene sto politisk i dag. Men jeg ville ikke stoppe der. Hvor var de som ikke stemte ved sist valg? Ville de stemme i år og hva ville de gå for.? Jeg ville finne ut om muslimer hadde blitt mer politisk aktive fordi det nåværende politiske regime ikke har klart å innfri det de lovte den muslimske minoritet. Om de er mer engasjerte i samfunnet fordi de har skjønnet at det ikke hjelper å stå utafor og klage på at de blir behandlet dårlig. Ikke minst fordi politisk engasjement i samfunnet også er et pekepinn på om man synes samfunnet er bra eller ikke. Det er i de dårlige tider at folk engasjerer seg politisk.

Men det jeg fant ut sa meg ikke så mye. Det var sterke muslimske krefter som jobbet for at muslimer skulle være med og stemme. Store innsamlingsaksjoner hvor det ble gitt 20000 per klubbeslag, ble holdt for å styrke dette arbeidet. I moskeene ble det delt ut brosjyrer etter bønnesamlingene, og politikk var et tema som opptok folk. Men det var ikke alle som var med på denne stemmebølgen. Den vanlige muslim, brydde seg nok mer og må få jobben tilbake og penger å sende hjem til familiene i hjemlandet. De fleste var opprørte over hva som hadde skjedd etter 11.09 og med Bush ved roret, men de ga blanke i hva som ville skje etter det nye valget. ”Du blir kvitt en tyrann, og en ny tar hans plass”, svarte mange meg når jeg spurte hvorfor de ikke skulle stemme. Mange kunne heller ikke stemme fordi de ikke hadde amerikansk statsborgerskap, men de holdt på å skaffe seg det.

Det jeg iallfall fant mye av, var folk som hadde mistet jobben, leiligheten, blitt banket, fått revet av hijaben, blitt spyttet på, fått slengt stygge kommentarer etter seg etc. Dette var folk som hadde mistet sin politiske tro, for å si det sånn. De var forbannet, men de orket ikke

gjøre så mye for å gjøre noe med problemene sine. De kunne ikke se at det ville hjelpe noe særlig.

PRESENTASJON

Jeg valgte å presentere det innsamlede materialet som reportasjer. Jeg vet ikke hvor bra de ble, men det var iallfall uaktuelt å skrive essay eller en undersøkelse. Jeg ville ikke at muslimene bare skulle være tall som forsvinner i en skuff, de er levende mennesker med levende historier som man kan lære noe av. Forhåpentligvis vil artiklene jeg har skrevet ha lesere og disse vil forhåpentligvis lære noe, iallfall mer enn de ville lært av en tekst uten bilder og uten dynamiske elementer som dialog, sitater og skildringer. Jeg er veldig glad i historier, mer enn jeg er i tall, og ville gi andre muligheten til å oppleve muslimene i New York på like nært hold som jeg gjorde det.

Reportasjen er den riktige form å bruke siden den ikke bare er et dramaturgisk virkemiddel, den er en måte å forholde seg til verden på. Da jeg valgte å skrive om muslimer valgte jeg å møte dem, og forstå dem og la meg overraske og la meg selv bli revet med i den grad man kan gjøre det uten å tre over den rolle man har som journalist. Jeg ville oppleve og føle alt dette på vegne leseren. Jeg ville at leseren skulle bli grepet og oppleve noe. Den opplevelsen er det bare en reportasje som kan sørge for. Det er bare en reportasje som kan vise livet så usminket og så komplisert det er i all sin enkelthet. Rytmen tilfører dessuten nytt blod til gamle historier, og historien om at muslimer har det vanskelig begynner å dra på årene.

Det kan godt hende at jeg i bunn og grunn bare er veldig glad i personifisering, det at sak blir til person og konflikt til duell.² Men jeg har også skjönt at demokratiet ikke hadde vært så sterkt som det er i dag uten en kollektiv innsats. For at alle skal være med på demokratiet må alle få muligheten til å forstå hva som skjer, og statistikker og tall er ikke alltid det mest demokratiske middelet. Hvis en historie gjør mer inntrykk ved å bli fortalt gjennom et mennesket, er det da et bedre middel til å opplyse om viktige forhold og dermed styrke demokratiet.

Jeg presenterer altså stoffet som reportasjer. Reportasjer er fortellinger fra virkeligheten, sier Jo Bech Karlsen i boka Reportasjen. Det skal være en reporter som bruker observasjon på

² s.106, Journalistikk- Metode og fag, Trine Østlyngen og Turid Øvrebø, Gyldendal Norsk Forlag AS 2002

stedet, og reporterens tilstedeværelse skal komme fram i teksten. Den første reportasjen *Muslimsk valgpanikk i USA* er en tidsaktuell reportasje knyttet til det aktuelle presidentvalget i USA, og den er mindre litterær i sin form enn de to andre reportasjene. Den inneholder en del fakta og det gjør at den kan minne om en nyhetsreportasje, men den er langt ifra en nyhet. En nyhet tømmer sin mening i tittel og ingress, mens denne artikkelen gir deg grunner til å fortsette til du har lest slutten. De to andre synliggjør meg som journalist mye mer og observasjon som metode kommer mer frem i teksten.

SPESIELLE ERFARINGER

Dette punktet kunne jeg også kalt *"usa- journalistikk for dummies"*. Det var en del ting som overrasket meg, både på godt og vondt.

- Å ikke ha mobiltelefon når man er i et ukjent land, er dumt. Man trenger hjelp til å få forklart en adresse, eller man skal gjøre avtaler med folk, endre avtaler, finne ut av en komplikasjon etc. Da er mobiltelefon eller en telefon man kan nås på nødvendig. Jeg hadde ikke det, og måtte ringe til resepsjonen på hostellet utallige ganger daglig for å sjekke om det var kommet inn noen beskjeder. Det ble slitsomt i lengden.
- Når man kontaktet en organisasjon, kunne man bli blåst av stolen av deres innsikt i journalistisk tankegang. Jeg ble ofte spurt rett ut nøyaktig hvilke historier jeg var ute etter. Så skulle de ordne med å finne de riktige folkene til meg. Jeg visste ikke helt om dette var slik fordi journalistene der er mer tøffe og pågående eller om det var fordi Mediekontakten eller Informasjonssjefen var drillet i å samarbeide med media slik at de fikk mest mulig omtale. Antakelig en kombinasjon av disse to momenter.
- Etter at et intervju var ferdig, skulle jeg kjøres til undergrunnsstasjonen av en dame som dekket fra topp til tå av burka. Idet hun skal svinge inn til siden bremses en av bilene foran og bruker evigheter på å lukeparkere. Damen gjør tegn til sjåføren av bilen foran oss om at han skal gjøre plass til oss. Han kommer ut, banner, gjør korsets tegn og kommer opp på passasjersiden hvor jeg sitter og drar i håndtaket. Damen ved siden av er heldigvis snar og trykker for automatisk låsing av dører. Vi er sikre inntil videre, men mannen spytter på ruta og vi hører at han roper grove rasistiske utsagn. Jeg følte meg absolutt ikke som den tøffe journalisten jeg håpte jeg var.

Men USA er ikke 'det tapte kontinent'. Det slo meg hvor vennlige og hvor siviliserte alle var. Og alle følte seg som *amerikanere*, men alle kom fra andre steder i verden. Alt i alt fikk jeg mer respekt for amerikanerne og mer forståelse for muslimsk religion og kultur. Jeg har lært masse. Om meg selv og 'de andre', som absolutt ikke er 'der nede'.

VALGFRI PENSUMSLISTE

Krigens retorikk, Elisabeth Eide og Rune Ottosen (red.), Cappelens Forlag a.s 2002, 271s

Mass –Mediated Terrorism, Brigitte L. Nacos, Rowman&Littlefield PublishersInc. 2002,205s.

The Press Effect, Kathleen Hall Jamieson & Paul Waldman, Oxford University Press, 2003, 207s.

Healing the Nation, Michael S. Lee(red.), The Arab-American Institute 2002, 35s.

Muslim Americans in the News before and after 9.11, Brigitte L.Nacos and Oscar Torres-Reyna, Department of Political Science at Columbia University, 2002, 32s.

Impact of September 11 on Traditional Openess to Immigrants and Non-Immigrants: An Arab-American Perspective, Carol Khawly, ACLU Repport, 2002, 5s.